

Revmatikeren | 109

Utgitt av Norsk Revmatikerforbund

Revmakanalen
audiovisuelt likemannsarbeid

Mindre
diskriminering

Fysisk form, forebygging og forskning

- Utenkelig å utvikle uten

- Mennesker med nedsatt funksjon er ofte svingode innovatører. De har måttet prøve ut nye løsninger og finne tilpasninger til de produktene som finnes. Og som de er avhengige av. Det er god lønnsomhet i å ha god brukervennlighet på et produkt, sier Jørgen Solstad, daglig leder for Kadabra produktdesign.

Tekst: Kari Kristofferstuen

Jørgen Solstad er en slik person næringslivet kontakter når de skal tenke nytt. Han er industridesigner av profesjon. Kadabra produktdesign skal, sammen med to andre bedrifter, designe alle elementene til neste generasjon valglokaler, som vi besøker annethvert år. Her er det lagt vekt på universell utforming. De har også utviklet en sporty krykke for kvinner, og et vennlig og mer menneskelig sykkelstativ for offentlige rom. Norsk Revmatikerforbund har kommet i kontakt med Jørgen Solstad på bakgrunn av ønsket om brukerinvolvering til arbeidet med endret og forbedret emballasje for en industribedrift. Men slike utviklingsprosesser er hemmelige inntil det endelige resultatet foreligger. I dette tilfellet gjelder det utvikling av emballasje til produkter som er viktige for alle i hverdagen.

Universelt

- Alle opplever en eller annen gang nedsatt funksjonsevne. Det er helt kunstig å snakke om "oss" og "dem" i produktutvikling. Alle produkter vi omgir oss med, har et forbedringspotensial. For meg som designer er det utenkelig å ikke være brukerfokusert. Jeg er opptatt av å bryte ned skillet mellom oss og dem. Svært få behov er spesielle.

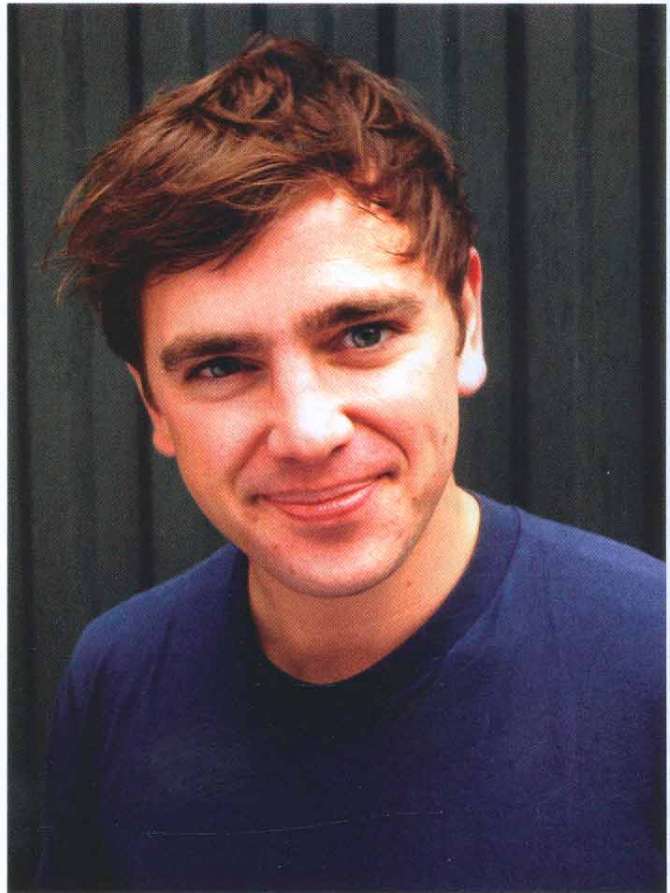
De oppstår bare til forskjellig tid, mener Jørgen Solstad.

- Hvordan jobber du med produkter for at de skal få en tilnærmet universell utforming?

- Det er en utfordring. Det er varierende bevissthet rundt dette i industrien. Å jobbe med universell utforming handler om å ha en aktiv brukerinvolvering.

Vi sier til våre kunder ute i bedriftene at det å involvere brukerne er en kreativ teknikk. Vi driver ikke forskning på behov, men oppsøker mennesker for å bli inspirert. Det er viktig å bli inspirert av brukerne.

- Noe av den beste inspirasjonen til gode produkttegnaker finner man ved å oppsøke de som befinner seg i utkanten av produktets målgruppe. Dette er de som

Jørgen Solstad er levende opptatt av brukerperspektivet i sitt arbeid som designer. Til høyre ser du et av hans produkter som kombinerer det estetiske med det funksjonelle..

TEMA: Mindre diskriminering

Når designerne og utviklerne arbeider etter "design for alle"-metoder, betyr det ofte at produktene blir en suksess i butikken.

Jo, emballasjen skal bli bedre

Norsk Revmatikerforbund skal ikke gi seg på halvveien. Det betyr at vi skal oppnå gehør fra viktige industribedrifter for å ta tak i emballasje-utfordringene rundt viktige produkter som man er avhengig av hver eneste dag. I 2009 skal vi kjøre et eget prosjekt, støttet gjennom Helse og Rehabilitering, hvor vi skal synliggjøre disse utfordringene på en så overbevisende og inspirerende måte at produsentene tar utfordringen på strak arm. Vi har mange fakta om saken nå etter å ha arbeidet med den i fem år. Undersøkelser viser at 17-20 prosent velger bort varer med vanskelig emballasje i handlesituasjonen.

brukerinvolvering

blir utfordret av produktet, og de som utfordrer produktet. Det kan være en IT-ingeniør som utfordrer ytelsen til en mobiltelefon. Og en revmatiker som kan ha problem med tastene på mobiltelefonen, og derfor utfordres av produktet. Slik kan man se på to ytterpunkter, vurderer de og få gode ideer til nye eller endrede produktgenskaper, som også målgruppens kjerner vil dra nytte av. At de som befinner seg i disse ytterkantene er en god kilde til produktideer, er lett å se ved å følge med på forskjellige chat-forum på internett. Her får jeg mange nyttige tips til gode løsninger. Slike ideer er gull verd for en produktutvikler og industrien, forklarer Jørgen Solstad.

Identitet

– Folk ønsker produkter som uttrykker deres identitet. Design for alle innebærer ikke estetikk for alle. Produkter skal ikke være funksjonelt ekskluderende, men de må likevel ha sin målgruppe. Fjortiser og pensjonister har forskjellig smak, og vi må tilby forskjellige produkter.

En bruker er på en ny måte og kommer med et menneske som nye perspektiver. Som produktutvikler kommer i kontakt med et produkt. er det en del av min kompetanse

– Hvilke utfordringer innebærer universell utforming for en designer?

– Det skaper a-ha-opplevelser. Det sterke brukerfokus kan føre til at vi ser problemet

å arbeide med brukerinvolvering i utviklingsprosessene. Vår spisskompetanse er produktutviklingsmetodikk, visualisering, nye måter å se produktet på. Vi i Kadabra produktdesign forsøker alltid å bruke design-for-alle-metodikk i produktutviklingen vår, sier Jørgen Solstad.

Vil du være med?

Vi skal lage film der revmatikere skal spille hovedrollen ved å vise og fortelle industrien om hva som er utfordringen med emballasjen på viktige dagligprodukter som matvarer og hygieneartikler.

Kjenner du deg igjen? Har du store problemer med emballasjen? Har du moderate problemer med emballasje? Har du klare meninger om hvordan emballasjen kan bli bedre, eller hva som virkelig gjør den vanskelig for deg å hankses med?

Tilgjengelig emballasje

– Innpakningen er håpløs, umulig. Det er så lite av det man får kjøpt i butikkene, som jeg greier å åpne. Jeg må be hjemmehjelpen om å åpne emballasjen. Noen ganger blir jeg så irritert. Jeg gir opp og venter til mannen min kommer hjem. Jeg har ingen hjemme som kan hjelpe meg med vanskelige emballasje, så jeg må gå til naboen med det jeg ikke greier å åpne.

Dette er eksempler på tilbakemeldinger Norsk Revmatikerforbund fikk på vanskelig emballasje i årene 2003 og 2004.

- ▶ I 2004 gikk Norsk Revmatikerforbund til aksjon over hele landet. Vi gjorde problemet *vanskelig emballasje* kjent for handelsstanden og produsenter. Vi fikk gjennomslag i media.
- ▶ Norsk Revmatikerforbund tok saken videre til Delta-senteret (Helsedirektoratet).
- ▶ Deltasenteret og Norsk Designråd inviterte Norsk Revmatikerforbund til å delta i forprosjektet *Tilgjengelig emballasje*.
- ▶ Nyskappingsprogrammet *Innovasjon for alle* ble etablert av Norsk Designråd i 2007, og det er laget en omfattende veiviser: *Design for alle i produktutvikling*.
- ▶ Revmatikere har vært med på, og blir fortsatt invitert til å teste ut emballasje for større bedrifter som for eksempel Tine.
- ▶ Norsk Revmatikerforbund har sammen med revmatikerforbundene i Norden fremmet saken "enklere emballasje" overfor store og viktige bransjer, som legemiddelindustrien og næringsmiddelindustrien. Det er utviklet en testemetode for industrien.
- ▶ Det er satt i gang et standardiseringsarbeid i Norden, med målsetting om at dette også skal bli en EU-sak. Nye standarder skal gjøre emballasje enklere å betjene for mennesker med svekket håndfunksjon.

Vil du være med på et slikt prosjekt, melder du din interesse på telefon 22 54 76 28, eller på e-post: kk@revmatiker.no. Bli du plukket ut, dekker vi reisen til Oslo og andre nødvendige utgifter du har, mens du deltar i prosjektet.